

EL NARCÍS

Narcissus poeticus

1. Llegenda i història

La referència més antiga al Narcís dels poetes probablement es troba en els escrits sobre botànica de Teofrast (372 aC - 287 aC), que va escriure sobre un narcís que floria a la primavera i que els editors de la Llibreria Clàssica Loeb identifiquen com *Narcissus poeticus*.

El poeta Virgili, en la seva cinquena ègloga també va escriure sobre un narcís, la descripció del qual es correspon amb el *Narcissus poeticus*.

En una versió del mite de Narcís, aquest va ser castigat per la deessa de la venjança, Nèmesi, que el va convertir en una flor que els historiadors han relacionat amb *Narcissus poeticus*.

Ovidi va ser el primer que va combinar les històries d'Eco i Narcís. També va relacionar-les amb una altra història, la del vident-cec Tirèsias.

EL MITE

Zèfir, personificació del vent de l'oest, i Lírope, una jove nimfa de gran bellesa, van tenir un fill. Passats els primers dies, els pares de Narcís van consultar l'endeví Tirèsias, que els va dir que el seu fill "viuria fins a la vellesa si no es mirava".

Narcís era un jove de gran bellesa i tant donzelles com nois s'enamoraven d'ell, però ell rebutjava les seves insinuacions i era insensible als requeriments amorosos de les nimfes.

Eco era una nimfa a qui Zeus utilitzava per distreure a Hera, la seva dona, quan anava amb les seves amants. El dia que Hera se'n va adonar, va decidir castigar Eco, condemnant-la a no poder parlar mai més. Només podria repetir les dues últimes paraules que algú deia. A causa d'això, la nimfa va tancar-se dins d'una cova.

Un dia, Narcís tot passejant, va passar per davant de la cova on s'amagava Eco. Quan ella el va veure, en va quedar enamorada.

Cada vegada que ell passava per allà, Eco el seguia. Un dia ella va trepitjar una branca i Narcís la va sentir i li va preguntar: Per què em segueixes?

Eco va demanar ajuda als animals per fer-li saber a Narcís el que ella sentia però, quan el jove se'n va adonar, es va riure dels seus sentiments. La nimfa es va avergonyir tant que va entrar dintre la cova i no en va sortir mai més, i de la tristesa es va convertir en pedra.

Les noies menyspreades per Narcís van demanar represàlies al cel per a castigar-lo. Nèmesi, la deessa grega de la venjança, les va escoltar i va castigar-lo. Va fer que en una de les passejades, Narcís, tingués molta set i necessités beure aigua del rierol.

Quan Narcís va veure aquell rostre, tan bell, reflectit a les aigües, en va quedar enamorat i en una contemplació absorta, incapaç de no mirar aquella imatge, va acabar llençant-se dins de les aigües i es va ofegar.

Al lloc on el seu cos havia caigut, va créixer una bella flor (***Narcissus poeticus***).



D'aquest personatge mitològic en deriva el nom d'una malaltia mental: El **narcisisme** que és un amor excessiu cap a un mateix, un orgull que cega la valoració real i menysprea els altres.

2. Etimologia

Narcissus nom genèric que fa referència al jove narcisista de la mitologia grega. El nom deriva de la paraula grega: νάρκισσος, **narkào** (= narcòtic) i es refereix a l'olor penetrant i embriagant de les flors d'algunes espècies (alguns sostenen que la paraula deriva de la paraula persa نرگس i que es pronuncia *Nargis*, que indica que aquesta planta és embriagadora).

El narcís dels poetes és cultivat per l'obtenció d'un oli essencial que és molt utilitzat en perfumeria, intervenint en mes del 10% dels perfums moderns de qualitat com a element principal. La fragància és semblant a la combinació del gessamí i el jacint.

poeticus: epítet llatí que significa "de poetes".

3. Altres noms del *Nacissus poeticus*

La grandalla, satalia, el jonquillo o jonquill, lliri blanc, lliri de la Mare de Déu, les menines o el narcís dels poetes (*Narcissus poeticus*)

El Principat d'Andorra ha adoptat la grandalla com a flor nacional.

4. Taxonomia

Narcissus poeticus va ser descrita pel científic, naturalista, botànic i zoòleg suec, Carl von Linné i publicat a Species Plantarum 1: 289, a l'any 1753.

5 . Morfologia del *Narcissus poeticus*

Fòrmula floral:

Flor cíclica. Simetria actinomorfa. Hermafrodita. No hi ha calze ni corol·la sinó 2 verticils de peces totes iguals. És un periant de 3+3 peces. Androceu: 2 verticils de 3 estams inserits. Gineceu: ovari infer de 3 carpels fusionats.

